

“BİZE ÖZ TÜRKÇE YARAŞIR!” , BAYRAMSIZ “DİL BAYRAMLARI” ÜZERİNE...

Yücel ÇAĞLAR

Çok mu yorulduk ya da bıktık yahut bunaldık; gerçekten de hiç anlayamıyorum. Sanki bir yarış var aramızda; “- *Etsem etsem neyimizi siyasal iktidara teslim etsem?*” arayışının, çabasının giderek yaygınlaştığını görüyorum “fena halde” üzülüyorum. Baksanıza tüm kısıtlı olanaklara, baskılara karşın “gazete gibi gazete” olabilen yayınlarımızı bile “- *O da okunmaz artık!*” durumuna getirebilmek için kimler, neler yapabiliyor... Öyle ki, siyasal iktidarın ayrıca özel bir işlem yapmasına gerek kalmıyor. Bu durum karşısında; “- *Bana ne!*” diyebiliyor musunuz? Ben diyemiyorum, diyorum ama görünüşe bakılırsa diyebilenler hiç de az değil. Bol yakınmalı, ağlaşmalı, sızlaşmalı bir yaşama kültürü giderek her yanımızı sarıyor. Bu gerçekten de kapkara günlerde en çok neye üzülüyorum, biliyor musunuz; güzelim Türkçemizin, deyim yerindeyse yerlerde süründürülmesine bilerek ya da bilmeden katkıda bulunanların aymazlıklarına... Ağır bir söylem mi olacak kestiremiyorum; Türkçemize de sözcüğün tam anlamıyla ihanet ediliyor; hem de daha çok Brütüslerce. Ayırdında olmamaları olası değil bence. Neyse ki, direnenler de var kıyıda köşede; var olsunlar...

***

Yaşadığımız şu Türkçesizleşme günlerinde bundan daha güzel bir anlatım olabilir mi; “*Bize öz Türkçe yaraşır!*” Yaraşmadığını düşünenlerin hızla arttığı, dolayısıyla Türkçesizliğin giderek yaygınlaştığı günümüzde bu istemin yerindeliği pekişti. Gündelik yaşamımızda Türkçe konuşmak neredeyse yadırganır oldu çünkü. Öyle ki, daha önce Türkçe konuşmaya ya da yazmaya özen gösterenlerin bile çoğunluğu bu doğrultuda en küçük bir çabaya girmiyor artık. 1980’li yıllarda bir kez daha yükselişe geçen Türkçe karşıtlığının; daha doğru bir söyleyişle, karşı devrimciliğin bir başka başarısı da budur. Anımsanacağı gibi; 12 Eylül Cuntasıyla birlikte dirilen “Yaşayan Türkçe” yönelimleri, Türk Dil Kurumu’nun sıradan bir devlet kuruluşuna dönüştürülmesiyle yeni bir ivme kazanmış; kimi Türkçe sözcüklerin, başta TRT olmak üzere kitle iletişim araçları ile kamu kuruluşlarında yasaklanmasına varmıştır. Peki; bu gelişmelerin birbirimizle anlaşabilmemizi kolaylaştırdığı, Türkçemizi daha da varsıllaştırdığı söylenebilir mi? Tanınmış çoğu yazarın, ozanın anlatımlarında; TV’lerdeki tartışma izlencelerinde; özellikle hukuksal düzenlemelerde bolca gördüğümüz anlaşmazlıklar, dilsel çirkinlikler bu soruya olumlu bir yanıt verilebilmesini giderek daha da güçleştiriyor. Dahası, günümüzde yaşanan Türkçeyi yıkım süreci, bu kez, yalnızca yabancı sözcüklerin daha çok kullanılması biçiminde değil, Türkçemizin yazım ve anlatım kuralları altüst edilerek de yaygınlaşıyor. Ne yazık ki, bu sürece etkili bir karşı koyuş olmuyor artık.

Kısacası, toplumumuz, uzunca bir zaman bir de Türkçesizlikten, deyim yerindeyse, “kırılır” oldu. Ne yazık ki, bu durum, günümüzde yakınma konusu bile olmuyor artık. İşte tam da yaşamımızın her alanını kaplaya şu kapkara günlerde gündemimize iç ısıtıcı, umut verici bir çalışma geldi: Kendisini “*Bilge Önder ATATÜRK’ü Doğru Alımlamış Bir Dil Devrimi Er*” olarak tanımlayan Tarık Konal, “**Bize Öz Türkçe Yaraşır**” başlıklı kitabını yeniden yayımladı. “Yayımladı” diyorum, çünkü Konal, kitabı (kendi söylemiyle “betiği”) bu kez de kendi olanaklarıyla yayımlamış* .

Betiğini; “*Dil devrimini gerçekleştirenlere, savunanlara, omuz verenlere*” adadığını belirten Konal, orman mühendisi kökenli bir “öz Türkçe” tutkunu.

* **Bize Öz Türkçe Yakışır, Genişletilmiş İkinci Bası;** Tarık Konal, 4. Boyut Basım, 2016;
İletişim: tarikkonal@hotmail.com

Betiğinde, bitmez tükenmez duyarlılığının ve çabalarının ürünü eleştiri, uyarı ve önerilerini somut örnekler üzerinde sergiliyor, tartışıyor. Öte yandan Konal, seçkisinde, örneğin;

- ✓ “Tuzak sözcüklerle de kurulur”
- ✓ “Konuşmadan, yazmadan önce Türkçe düşünmeli”
- ✓ “Arapça eğitimi yeniden mi başladı?”
- ✓ “Her yabancı sözcüğün karşılığı bulunur Türkçemizde”
- ✓ “Anlamalarını bilmeden kullandığımız sözcükler”
- ✓ “Türkçemizin yeni Sümbülzadelere gereksinimi yok”
- ✓ “Türkçemiz, yeniden bir bağımsızlık savaşı veriyor”
- ✓ “İlkin anadilin varsıllığını öğrenmeli”

vb. değinilerle okurunu, özellikle günümüzde Türkçenin kullanımında giderek yerleşip yaygınlaşan aymazlıklara karşı da uyarıyor.

Ek olarak; betiğine eklediği yaklaşık iki bin sözcükten oluşan “Yaban- öz Türkçe Sözlük” ise, orman mühendisi kökenli aydın bir yurttaşımızın öz Türkçe tutkusunu, bu alandaki son derece var-sıl birikimini, daha da önemlisi Türkçemizin ne denli üretken bir dil olduğunu çarpıcı biçimde sergiliyor. Dikkatlice incelendiğinde, Türkçemizin bu denli bir sözcük dağarcığıyla bile yabancı dillerin boyunduruğundan kurtarılacağı görülebilecek. Öte yandan, Konal, bunlarla yetinmiyor; bir temel gerçeği de anımsatıyor:

*“Dil Devrimi, büyük bir ulusal kavganın bir bölümcüğüdür.
Bu kavga başka dillerin boyunduruğuna, dil köleliğine bir başkaldırıdır.
Bu kavgayla omuz vermek gerek!”*

*

“**Bize Öz Türkçe Yaraşır**”, derdi yalnızca konuşmak değil; doğru anlatabilmek, yanı sıra, doğru anlaşabilmek olanların da çokça yararlanabileceği bir “betik”.

***

Ayırındalar mı acaba?

Daha önce hiçbir “belit” tanıtımı yapmamıştım; oldu mu, bilemiyorum. Gerektiği gibi olma-dıysa da en azından böyle bir yayın olduğunu biliyorsunuz artık; gerisi size kalmış. Benim bir ama-cım buydu; özveriyle çarpan bir yüreğin üretimini gündeminize getirmek*... Ama bir başka amacım daha var: Türkçesizleşme süreci tüm yakıcıyla yaşanırken “Türkçemizin sevdalısı” bildiğimiz kişiler, kuruluşlar bu gerçeğin ayırındalar mı acaba? Bence en azından gerektiğince değil; görmüyor-lar, görseler de yakıcı biçimde duyumsamıyorlar. O nedenle kendi kendime sorup duruyorum: “- *Yahu bana mı kalacaktı bu acılı süreci dillendirmek?*” 26 Eylül’de “kutlanan” “Dil Bayramı” etkinlik-lerinin izlencelerine bakınca, “- *Evet ne yazık ki bana kaldı!*” diyesim geliyor; çok yazık! Her yıl ol-duğu gibi bu yıl da son derece edilgen bir düzen içinde gerçekleştirilen etkinlikleri düzenleyenlerini, görev alanlarını, yanı sıra, izleyicilerini bilmiyorum ama ben Mustafa Kemal ile gelmiş geçmiş tüm Türkçe savaşımçılarından utandım. Sorumluluklarını, ödevlerini kapalı salonlarda, deyim yerindey-se “sen, ben bir de bizim oğlan” düzeyini aşmayan katılımlarla gerçekleştirdikleri edilgen etkinlikle-re indirgediklerine bakılırsa ne “resmi” ne de “gönüllü” ilgili kuruluşlar söz konusu yıkım sürecinin ayırındalar. Eğer gerçekten de ayırında değilse, “- *Dil Bayramı*” kutlamak sizin neyinize ge-rek?” sormak kaçınılmaz oluyor; gerçekten de neyi “kutluyorsunuz”?

Bu durumda, benim gibi, deyim yerindeyse “ahı gitmiş, vahı kalmış” Türkçe sevdalılarından da;

“- Batsın bu dünya!”

deyip “havlu atmaları” mı bekleniyor?

Hemen yanıtlayayım; en azından kendim için söylüyorum:

“- Daha çoook beklerler!”

* Böyle düşünüyorsanız eğer, haklısınız: Evet, Sayın Tarık Konal, hem meslektaşım hem de dostumdur; onun Türkçe savaşımıyla övünç duyuyorum. Bu tanıtım yazısı da bu övüncümün bir borcudur; umarım ya-dırgamamışsınızdır. Hem neden yadırgayacaksınız ki, çoğu kişi de öyle yapıyor mu?